

บันทึกการตอบข้อหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
เรื่อง การประกอบกิจการด้านสัตว์ป่า

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีหนังสือที่ ทส ๐๙๐๙.๓๐๓/๒๕๒๔๙ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ถึงกรมอนามัยขอหารือเกี่ยวกับการประกอบกิจการด้านสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตามที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง กำหนดหลักเกณฑ์ของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับสัตว์บางประเภทให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและเป็นกิจการที่ต้องควบคุมให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดให้มีสภาพหรือสุขลักษณะที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยหากฝ่าฝืนอาจได้รับโทษทางอาญาตามกฎหมายนั้น

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นหน่วยงานราชการที่มีภารกิจในการอนุญาตให้ประกอบกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า (มาตรา ๑๘) การครอบครองหรือเลี้ยงดูสัตว์ป่า (มาตรา ๑๙) การค้าสัตว์ป่า (มาตรา ๒๐) การนำเข้า-ส่งออกสัตว์ป่า (มาตรา ๒๓) การเคลื่อนย้ายสัตว์ป่า (มาตรา ๒๕) การกระทำโดยทางราชการ (มาตรา ๒๖) การจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะ (มาตรา ๒๙) ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อให้การดำเนินกิจการของผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตเป็นไปอย่างถูกต้องสอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องได้หรือว่ากิจการด้านสัตว์ป่าเป็นกิจการที่ต้องปฏิบัติตาม มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ อย่างไร

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย ได้พิจารณาข้อหารือของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยได้ประสานงานขอรายละเอียดเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นดังนี้

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองด้าน สุขลักษณะและการอนามัยสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมทั้งกิจกรรมและการกระทำต่างๆ ที่มีหรืออาจมีผลกระทบต่อ สุขภาพและสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมของประชาชน โดยได้กระจายอำนาจให้ราชการส่วนท้องถิ่นทำ หน้าที่ควบคุมดูแลการประกอบกิจการทั้งในลักษณะที่เป็นการค้าและไม่เป็นการค้าที่ตั้งอยู่ภายในท้องถิ่นให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติหลักและกฎหมายระดับรองซึ่งมีกลไกเกี่ยวกับการควบคุมการ เลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ (หมวด ๖) การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (หมวด ๗) ที่เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงสัตว์ และผลิตภัณฑ์ และการควบคุมเหตุรำคาญ (หมวด ๕) ได้แก่

๑. ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดพื้นที่ให้เป็นเขตควบคุม การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ โดยอาจกำหนดห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทอย่างเด็ดขาด หรือ กำหนดจำนวนในการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ หรือกำหนดให้เลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดได้แต่ต้องอยู่ภายใต้ มาตรการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามมาตรา ๒๙^๒

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๒๗.๐๓/ ลงวันที่ ธันวาคม ๒๕๕๘ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

^๒ มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการรักษาภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนใน ท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้ ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่เขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่น เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้

๒. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขมีอำนาจออกประกาศกำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามมาตรา ๓๑^๓ โดยราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดประเภทกิจการตามที่รัฐมนตรีฯ ประกาศให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นรวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปให้ผู้ดำเนินกิจการต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพตามมาตรา ๓๒^๔ และการดำเนินกิจการในลักษณะที่เป็นการค้าต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๓๓^๕ ประกอบกับคณะกรรมการกฤษฎีกา^๖ ได้ให้ความเห็นไว้ว่า หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเห็นว่ากิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพก็ย่อมกำหนดให้กิจการนั้นเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพได้โดยมีต้องคำนึงว่าจะกระทำในลักษณะที่เป็นการค้าหรือไม่ ซึ่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘^๗ ได้กำหนดให้การประกอบกิจการที่เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไว้แล้ว ดังนั้น ผู้ดำเนินกิจการที่ถูกกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นแล้วทุกรายจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นรวมถึงหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๕^๘ อย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ ในรายที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้กำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวอีกด้วย

การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาด หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดหรือเป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภท ต้องอยู่ภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

^๓มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

^๔มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา ๓๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการตาม (๑) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

^๕มาตรา ๓๓ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒(๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒(๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒(๒) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

^๖เรื่องเสรีจที่ ๒๘๖/๒๕๓๖

^๗ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๑๖๕ ง หน้า ๑๖ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

^๘ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๘๖ ก หน้า ๑๙ วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕

๓. การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพถือเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕^๙ หากเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นใช้อำนาจตามมาตรา ๒๗^{๑๐} ออกคำสั่งเป็นหนังสือแก่บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือผู้เกี่ยวข้องให้ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรได้ แต่หากเหตุนั้นเกิดขึ้นในสถานที่เอกชนให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นใช้อำนาจตามมาตรา ๒๘^{๑๑} ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรได้

เมื่อพิจารณาการประกอบกิจการด้านสัตว์ป่าลักษณะต่างๆ ตามข้อหาหรือเปรียบเทียบกับบทบัญญัติและกฎหมายระดับรองที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เห็นว่า

^๙มาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

(๑) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือเถ้าหรือสถานที่อื่นใด ซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของ มีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๒) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๓) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใดไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือการควบคุมสารพิษหรือไม่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๔) การกระทำใดๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๕) เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^{๑๐}มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้นระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก โดยบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

^{๑๑}มาตรา ๒๘ ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชนให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้นหรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ไม่มีกรปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้น และอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก และถ้าเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชน อาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วนจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้

ประเด็นที่ ๑ การเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองหรือสัตว์ป่าสงวน (มาตรา ๑๘) และการครอบครองหรือเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองหรือสัตว์ป่าสงวน (มาตรา ๑๙) เป็นการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพลำดับที่ ๑(๑)การเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสัตว์ทุกชนิด ส่วนกิจการนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่า หรือการนำเข้าผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง (มาตรา ๒๓)การค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง (มาตรา ๒๐) การนำสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้า (มาตรา ๒๕)ที่ในการประกอบกิจการดังกล่าวหากมีการเลี้ยงดูหรือการอนุบาลสัตว์ป่าในสถานที่ที่จัดไว้เพื่อการนั้นให้ถือว่าเป็นการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพลำดับที่๑(๑) ด้วย

ส่วนการดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะ(มาตรา ๒๙) เป็นการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพลำดับที่ ๑(๒)การประกอบกิจการเลี้ยง รวบรวมสัตว์ หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการเรียกเก็บค่าดูแลหรือค่าบริการในทางตรง หรือทางอ้อม หรือไม่ก็ตาม

ประเด็นที่ ๒การดำเนินกิจการเกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การครอบครองซากของสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองบางชนิด (มาตรา ๑๙)การนำเข้าหรือส่งออกซากของสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าหรือการนำเข้าผ่านซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า (มาตรา ๒๓)การค้าซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า (มาตรา ๒๐) การนำซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้า (มาตรา ๒๕) เข้าขายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพลำดับที่ ๒(๒) การหมัก ฟอก ตาก หรือสะสมหนังสัตว์ ขนสัตว์หรือลำดับที่ ๒(๓) การสะสมเขา กระดุก หรือชิ้นส่วนสัตว์ที่ยังไม่ได้แปรรูป แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ การพิจารณาว่ากิจการเกี่ยวกับสัตว์ป่าตามที่หารือควรจัดเป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมประเภทใดเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการร่วมด้วย

ประเด็นที่ ๓ หากราชการส่วนท้องถิ่นยังไม่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้เป็นการประกอบกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่น แต่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นจนเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕^๒เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นได้โดยใช้อำนาจตามมาตรา ๒๗^๓ หรือ ๒๘^๔ แล้วแต่กรณี

อย่างไรก็ตามการพิจารณาว่าการดำเนินกิจการตามข้อหารือเป็นกิจการที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขอย่างไรจะต้องพิจารณาด้วยว่าราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของสถานที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสัตว์ป่าได้ดำเนินการตามกลไกที่กฎหมายกำหนดไว้ข้างต้นไว้ประการใด

สมชาย ตู๊แก้ว

(นายสมชาย ตู๊แก้ว)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

^๒โปรดดูเชิงอรรถที่ ๙ ข้างต้น

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐ ข้างต้น

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๑ ข้างต้น